

بهروز افخمی در این دوره از جشنواره به عنوان تهیه‌کننده و مجری برنامه تلویزیونی هفت حضور دارد

تحریم جشنواره خودکشی دست جمعی است

فاطمه صالحی نیا

چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر به لحاظ موقعیت سیاسی و اجتماعی، شاید حساس‌ترین دوره خود را انتظار می‌کشد. موقعیتی که هر چه به آستانه ورود جشنواره نزدیک می‌شویم، پرچالش‌تر از قبل هم می‌شود. برای پیش‌بینی دقیق‌تر اتفاق‌ها و همچنین برای فهم فضای مدیریت فرهنگی در این «برهه حساس کنونی»-ترین رویداد سینمایی کشور، به سراغ بهروز افخمی، از اعضای پیشین هیئت انتخاب و کمیته داوران جشنواره فجر رفتیم و کمی با او گپ زدیم. بهروز افخمی را در پایان کارگاه انتقال تجربه «از امروز» ملاقات کردیم. در حالی که بعد از ساعتها گفتگو در کارگاه، انتظار داشتیم خسته شده باشد، اما حرف از جشنواره که شد باز به هیجان آمد و همان‌جا روی سن، جا برای مصاحبه باز کرد و ادامه داد. افخمی در انتقاد به مداخله سازمانهای سینمایی در نظم جشنواره، درباره حقایق پشت پرده انتخاب فیلمها و داوری آن‌ها در ادوار مختلف جشنواره سخن گفت. او جریان تحریم جشنواره فجر را «تحریم پیرمردها» خواند و بیش از همیشه این را یادآوری کرد که کارگردان «شوکران» و «عروس» هنوز هم حرف‌هایی دارد.

شما امسال فیلمی در جشنواره دارید به اسم «استاد» که کار تهیه آن را بر عهده گرفتید، برای ما بگوید که فیلم در مورد چیست؟

داستان درباره استاد نقاشی است که سعی می‌کند شاگردش را که دختر است، فریب بدهد. (سکوت می‌کند و می‌خندیم)

چه شد که به کار تهیه روی آوردید؟

بخشی از این به این خاطر است که فرصت نمی‌کنم به همه ایده‌ها بپردازم و بعضی از این ایده‌ها فیلمنامه‌هایی است که لازم است در خارج از ایران ساخته شود و من هم تاجایی که مجبور نشوم قصد ندارم فیلمی در داخل ایران کارگردانی کنم. خوب اگر بتوانم با تهیه‌کنندگی به فیلمسازان جوان کمک کنم به شرط آن که وقت زیادی را از من نگیرد، این کار را انجام می‌دهم.

پس فعلا در مقام کارگردانی، فیلمی از شما نخواهیم دید؟

چرا، فیلمنامه‌های هست به نام صبح اعدام که چون کسی غیر از خودم نمی‌تواند آن را کارگردانی کند، تصمیم گرفتم این یکی را هم بسازم.

و فیلمی که قرار است خارج از

ایران ساخته شود، مشخص است چیست؟

فیلم جنایت و مکافات است که قرار است تابستان آینده، در سن پترزبورگ و ارمنستان با بازیگران ایرانی جلوی دوربین برده شود.

فیلمنامه‌اش آماده است؟

جنایت و مکافات که فیلمنامه نمی‌خواهد، این کتابی است که می‌شود دست بگیریم و از رویش فیلم بسازیم. درباره فیلم «جایی برای پیرمردها نیست» هم این اتفاق افتاده بود. فیلمی که چند جایزه اسکار را گرفت، برادران کوشنر در مصاحبه‌ای گفتند هنگام نوشتن فیلمنامه یکی از برادرها کتاب را باز نگاه داشته بود و دیگری به سرعت از روی آن فیلمنامه را می‌نوشت.

پس معتقدید که کارگردان

باید به اثر ادبی

وفادار بماند؟ چون

بسیاری دیگر از

فیلم‌های شما هم

جز و آثار اقتباسی

هستند می‌پرسم،

چقدر و چقدر لازم

می‌دانید کارگردان



جشنواره هیچ

وقت قابل پیش‌بینی

نوده، خصوصا امسال

که از طرف پیرمردها

و هنرمندان قدیمی

تحریم شده، ممکن

است فیلم اولی‌ها ما

را شگفت زده بکنند.

سال قبل کسانی

بودند که جشنواره را

تحریم نکرده بودند،

اما چون کلاس کار

خودشان را بالاتر

از جشنواره فجر

می‌دیدند فیلمشان را

نمی‌فرستادند و یا دیر

می‌رساندند که به کن

و جشنواره‌های دیگر

بروند

قصه اقتباس شده را باید مال خود کند و شخصیت‌ها را به دنیای خود دعوت کند؟ لازم نیست حتما قصه را مال خود کند، اما می‌تواند این انتخاب را داشته باشد. می‌تواند حقوق مادی معنوی اثر را بخرد و در آن دخل و تصرف کند. ولی در مورد جنایت و مکافات که چندین بار اقتباس ناموفق داشته به نظرم یک اقتباس کاملا وفادار و کاملا سرسپرده به متن اصلی تا به حال انجام نشده و من می‌خواهم این کار را بکنم.

در مورد فیلم امسالتان، «استاد»، فکر می‌کنید به لحاظ کیفی چه رتبه‌ای دارد و آیا جایزه‌ای از هیئت داوران کسب می‌کند؟

جشنواره هیچ وقت قابل پیش‌بینی نبوده، خصوصا امسال که از طرف پیرمردها و هنرمندان قدیمی تحریم شده، ممکن است فیلم اولی‌ها ما را شگفت زده بکنند. سال قبل کسانی بودند که جشنواره را تحریم نکرده بودند، اما چون کلاس کار خودشان را بالاتر از جشنواره فجر می‌دیدند فیلمشان را نمی‌فرستادند و یا دیر می‌رساندند که به کن و جشنواره‌های دیگر بروند. بعضی از آن‌ها که رفیق خود بودند بهشان پیام دادم گفتم چه خوب شد که فیلمتان به جشنواره نرسید چون اگر می‌آمد قطعاً جایزه‌ای نمی‌گرفت یا حتی رده می‌شد آن وقت برای شما خیلی بد بود!

حالا که حرف از تحریم جشنواره شد

بگذارید راحت‌تر و شفاف‌تر سراغ

این موضوع برویم. به نظر شما تحریم

جشنواره ضرر بیشتری برای خود هنرمند

و زیست‌بومش نخواهد داشت؟

نمی‌دانم، امیدوارم این مساله را درک کنند. این بیشتر شبیه یک خودکشی دسته جمعی است. به نظر می‌آید زندگی برایشان بی‌معنی و پوچ شده و به اندازه کافی هم پول دارند و دلشان می‌خواهد بری خودشان ماجراهای تازه درست کنند.

با توجه به حساسیت‌های سیاسی

و فرهنگی، پیش‌بینی می‌شود که در

مراسم فرش قرمز یا در اختتامیه حواشی

بحث‌برانگیزی رقم بخورد. از پوشش

باز یگران زن و عدم رعایت حدود

حجاب گرفته تا حرف‌های بعد از گرفتن

جوایز روی سن. به نظر شما چقدر این

پیش‌بینی‌ها ممکن است درست باشد؟

در جریان جشنواره‌های فجر، ما همیشه با

شگفتی رو به رو بوده‌ایم. من نمی‌دانم فیلم اولی‌ها

و کسانی که در جریان مافیایها و دارودسته‌های

روشنفکری نیستند، چه فیلمهایی ساختند و چند

فیلم خوب در بین این فیلمها هست؟ طبیعتاً اگر

مثل پارسال فیلمهای خوب به طور غیر منتظره‌ای

در بین فیلمهای ارسالی از فیلم-اولی‌ها باشد، طبیعتاً

باز یگران و عوام‌لش هم از آدمهایی نیستند که

چنین کارهایی بکنند...

منظور شما این است که ممکن است

به عمد به فیلم اولی‌ها جایزه بدهند که

جلوی این اتفاق‌ها گرفته بشه؟

نه، اگر فیلم اولی‌ها خوب باشند و هیئت

انتخاب و نهایتاً هیئت داوران این فیلم‌ها را مورد

